Theater De Paradehit van 2010 is 'Irritant': een vrolijke optocht van kleine en grote ergernissen

NRC 28-7-2010

Twitter, en je vader die een bitterbal eet

Irritant van Sanne Vogel is publieksfavoriet op De Parade. „Dat mensen twitteren 'Ik ga nu even douchen', onbegrijpelijk."

Door onze redacteur
HERIEN WENSINK

UTRECHT, 28 JULI. Het is één lange, vrolijke optocht van grote en kleine ergernissen. De *crazy frog*-ringtone. Vuvuzela's. Een 'anoniempje' op internet. Lady GaGa. Een scooteralarm. Uggs, Birckenstockslippers en streepjesjurken. Twitter, Hyves, Facebook, Blackberry, iPhone, iPad. Bellen in de bioscoop („Ik had je toch gezegd dat je me nu niet kon bellen? Je kan me toch twitteren!?"). Een domme burger met Een Mening. O, en je vader die een bitterbal eet.

De nieuwe voorstelling van theatermaker Sanne Vogel op de Parade wordt gebracht met veel vaart, humor en lawaai – zoals het een Paradevoorstelling betaamt. Vogel en acteurs Egbert-Jan Weeber en Nadja Hüpscher spelen met bravoure, zelfspot en zichtbaar plezier: gisteren zelfs even met de slappe lach. Dat werkt: de voorstelling is onmiskenbaar publieksfavoriet. Met drie keer per dag uitverkochte zalen is *Irritant* in Utrecht inmiddels uitgegroeid tot de Paradehit van 2010.

„Het is natuurlijk de perfecte kapstok", zegt Vogel na de voorstelling. „Nadja en ik wilden altijd al iets met irritaties doen – daar kan je alles in kwijt, mits je het in een theatrale vorm kan gieten. Zo wilde ik graag een scène maken met een scooter, en Egbert-Jan wilde per se een scherm met twitterberichten in de voorstelling. Dan ga je brainstormen en improviseren, en op een gegeven moment valt alles op zijn plek."

De combinatie leidt in de voorstelling tot een geslaagde gelaagde scène, waarin drie blondbepruikte 'Gooische meisjes', uniform gehuld in streepjesjurken en Uggs, al twitterend rondjes rijden op hun glanzend witte scooter. Op een scherm boven het toneel lezen we de twitterberichten van deze Miss-Irri, MissErgi en MissAnnoy, zoals: „Mijn stringetje kruipt steeds mijn holletje in. Ik word er gek van!" Als ze op zeker moment een passagier verliezen, hebben ze dat pas door als het slachtoffer het twittert: „OMG, jullie zijn me gewoon verloren!"

> 'Ik wilde altijd al iets met irritaties doen'
> **Sanne Vogel, theatermaker**

Vogel: „Het is een grappig gegeven dat mensen dingen niet meer ervaren in de fysieke realiteit, maar in de virtuele: via Hyves, Facebook of Twitter."

Acteur Weeber stoort zich eraan dat sites als Twitter vooral dienen voor zelfpromotie: „Kijk eens, followers, wat een cool leven ik heb." En Vogel verbaast zich over het schaamteloze gedrag van mensen op die sites. „Ik twitter zelf ook, maar ik lees van anderen soms zulke stompzinnige berichten. Dat ze schrijven: 'Ik ga nu even douchen', en even later: 'Ooow, zo lekker gedoucht'. Wat is de volgende stap: 'Ik ga me nu even lekker vingeren onder de douche?'"

Zolang de voorstelling speelt, houden de acteurs een twitteraccount bij van de drie personages, waarop allerlei genante berichten verschijnen. Vogel: „Ik moet steeds oppassen dat ik die niet op mijn eigen pagina schrijf."

Waarom vooral 'Gooische meisjes' het moeten ontgelden, heeft volgens Vogel te maken met de uniformiteit. „Allemaal hetzelfde haar, dezelfde telefoon, allemaal Uggs. Egbert-Jan en ik waren een keer in Bussum en daar kwam zo'n hele groep langs, allemaal hetzelfde gekleed, weer een, en weer een – ze bléven maar komen. En die waren 13, 14 jaar, het is zielig gewoon." Niet zelf nadenken, overal als een schaap achteraan lopen – dat stoort de acteurs nog wel het meest. Vogel: „En de pretenties. Niks kunnen, net kunnen spellen, maar wel denken dat je bijzonder bent, omdat je geld hebt. En dan trots vertellen dat je voor honderd euro aan bloemen hebt gekocht."

Nog een ergernis: *instant stardom* dankzij programma's als *X-Factor*. Vogel schreef er een liedje over: „Ben geboren zonder oren, maar ook ik wil graag een hitje scoren. Kan niet zingen, kan niet swingen, maar ik heb wel dikke dingen." Vogel: „Ik maak dat regelmatig mee, dat iemand me komt complimenteren met een stuk, en zegt: 'Gaaf man, ik wil ook beroemd worden'. Niet: ik wil ook acteren, of ik wil iets moois maken, maar: ik wil beroemd worden – het maakt niet uit waarmee."

Tussen deze grotendeels onschuldige, alledaagse ergernissen, duikt één groter thema op: de gefrustreerde, bange, blanke man in een buitenwijk, die zijn vrouw (steevast 'pindaatje' genaamd) heeft 'geïmporteerd', en doorlopend kankert op Marokkanen. „Ik heb een mening. En die mag ik gewoon geven hoor." Vogel: „Want het is natuurlijk echt irritant, dat zoveel mensen op de PVV hebben gestemd." Weeber: „En dan maar roepen over die eigen mening, terwijl ze juist zonder nadenken achter de massa aanlopen."

Voor de acteurs is dat belangrijk, dat het nog een beetje ergens over gaat. Maar het is niet hun intentie om een boodschap over te brengen. Vogel: „Alsjeblieft geen opgeheven vingertje, niet als theatermaker het publiek 'iets willen leren'. Dat vind ik zo pretentieus. Ons publiek moet gewoon een leuke avond hebben. Het blijft wel de Parade."

> Speeldata: deparade.nl. Volg Irritant op twitter.com

'Pindaatje' (Nadja Hüpscher) en voetbalsupporter/PVV-stemmer (Egbert Jan-Weeber) in de voorstelling 'Irritant' van Sanne Vogel. Foto Robin Vogel